

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 16–17 березня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

АНГЛІЙСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ (АНГЛІЗМИ) В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

*Мащенко Г., учень
(Сумське територіальне відділення МАН України, Охтирська
гімназія Охтирської міської ради)
Науковий керівник – учитель Мироняк О. В.
(Сумське територіальне відділення МАН України; Охтирська
гімназія Охтирської міської ради)*

Українська мова збагачується мови запозиченнями та неологізмами. Значна частина з них – англізми. Учені – мовознавці основною причиною запозичень (переходу слів з однієї мови в іншу внаслідок взаємодії цих мов) вважають потребу у тому, щоб називати предмети і поняття, а саме такі, як: мовні запозичення, соціальні, психологічні, естетичні. Загалом можна виділити дві великі групи причин запозичення лексики: екстралінгвальні (позамовні) та внутрішньолінгвальні (власне мовні). Причинами внутрішньолінгвальних може бути: відсутність у рідній мові еквівалентного слова для нового предмета, явища чи поняття; тенденція до використання одного запозиченого слова замість звороту в українській мові; прагнення до підвищення чіткості терміну. Виділяються такі групи іншомовних слів за їхнім входженням у мову як: 1) пряме запозичення; 2) калькування; 3) варваризми; 4) напівкалька; 5) екзотизми; 6) гібриди. Хронологічно можна виділити п'ять періодів запозичання англійських лексем до лексико-семантичної системи української мови з характерними особливостями кожного з них. Першою особливістю сучасного процесу запозичання є те, що Україна стала відкритою для взаємин, а українська мова – для широкого проникнення іншомовної лексики. Друга особливість нинішнього процесу запозичання – це високий розвиток новітніх технологій та провідна роль США і Великої Британії у світовій політиці, економіці, науці. У сучасній українській мові англізми представлені двома основними групами: 1) власне англізмами (безпосередніми) – запозиченими шляхом транскрипції чи транслітерації; 2) опосередкованими англізмами. Процес запозичення англійської лексики неоднозначно впливає на розвиток нашої мови. Причинами припливу англізмів на українську мову є такі :

- необхідність номінації нових предметів та явищ;
- тенденція усунення полісемії та економія мовних засобів;

- поширення моди на іноземні слова;
- культурна перевага англомовної нації в окремій сфері діяльності.

Яскравою рисою сучасних мовних процесів є широке використання англійських вкраплень у мовленні, на сторінках художньої та публіцистичної літератури. Існує перемикання кодів. Запозичення англійської лексики з одного боку збагачує нашу мову, але з іншого боку, витісняє власні елементи, що замінюються на слова з подібним значенням. Це негативно впливає на стан національної мови і на збереження української мови. Сьогодні для розмовної мови серед молоді характерна погоня за модою. Модними ж зараз є далеко не кращі елементи мови: жаргонізми, максимальна скороченість мови та насиченість іншомовними словами, особливо англійськими. Виникнення сленгу з використанням англомовних запозичень є результатом не тільки експансії англійської мови, скільки популяризації західного стилю життя, культури кінофільмів, телепередач тощо. Англізми зазвичай транскрибуються, транслітеруються, калькуються чи перекладається описово. Основною проблемою перекладу англізмів є те, що більшість з них не мають встановленого відповідника та становлять собою безеквівалентну лексику, що ускладнює переклад та сприйняття тексту. Лінгвоекотологія передбачає балансування сталих норм та законів із сучасними запозиченнями. Лінгвісти також виділяють дві групи англомовних запозичень: виправдані і невивиправдані. Виправданим є запозичення, яке означає в мові поняття, за відсутності еквіваленту у певній мові. Невиправданим запозиченням називають слова, які вводяться в мову з іноземної як синонім для визначення того чи іншого поняття. Існують тематичні групи англізмів. Найявність англомовних запозичень в нашій мові це частина нашого життя, пов'язана перш за все зі змінами у соціальному житті, з посиленням кількості інформаційних джерел, появою Інтернету, укріпленням міжнародних відносин, розвитком світового ринку, інформаційних технологій. Проведене дослідження відкриває нові перспективи подальшого теоретичного вивчення цієї теми та грамотне застосування англізмів у мовленні сучасних українців.

1. Швачко С. О. Про деякі аспекти мовотворчої функції / С. О. Швачко, І. К. Кобякова // *Studia Germanica et Romanica*. Іноземні

мови. Зарубіжна література. Методика викладання. – 2004. – Т.1, №2. – С.21-30.

2. Швачко С. А. Семантические модификации английских количественных единиц /С. А. Швачко, И. К. Кобякова// Новые парадигмы и новые решения в современной лингвистике. - Кемерово, 2013. - С.31-33.

АНГЛІЙСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ-ЕКЗОТИЗМИ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Осекретов М. В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Мовчан Д. В.

У кожній мові існують процеси, пов'язані зі збагаченням її культурного аспекту на лексичному рівні. Одним з таких процесів є запозичення. Процесу запозичення сприяє наявність мовного контакту між народами, його тривалість та інтенсивність, рівень володіння білінгвами обох мов, функціональна роль мов у житті народів, які контактують між собою, а також оцінка і ставлення до мультикультуралізму [2].

Тривалі політичні, економічні та культурні зв'язки Німеччини з Великобританією та США привнесли в словниковий склад німецької мови значну кількість запозиченої лексики.

Окрему групу запозичень з англійської мови в німецьку складають англо-американські реалії, тобто слова, які позначають поняття на території Великобританії та США і не мають еквівалентів в інших мовах. Екзотизми переймаються німецьким соціумом для усунення у мові інформаційної лакунарності по відношенню до позамовної дійсності англомовних країн.

Екзотичну лексику визначає сукупність таких ознак, як безеквівалентність, нездатність до мовного варіювання, слабкі парадигматичні зв'язки, неповна асимільованість мовою-реципієнтом та яскраво виражений національно-культурний колорит [1]: *der Dollar, der Cent, Fast Food, der Hamburger, der Pudding, Wallstreet* та ін.

Так, у німецькій мові слова, що позначають грошові одиниці, наприклад, *der Dollar, der Cent*, використовуються як у якості прямого